

Міністерство
внутрішніх
справ України

Національна
ПОЛІЦІЯ

Canada

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ, ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Міжнародна науково-практична конференція

Порядок денний

9.30 - 10.00

Підключення та реєстрація учасників

10.00 - 10.30

Відкриття конференції, привітання учасників

Модератор - Сергій ЧЕРНЯВСЬКИЙ, проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Катерина ПАВЛІЧЕНКО, заступник Міністра внутрішніх справ України

Геннадій ДОСКЕВИЧ, директор Департаменту персоналу Міністерства внутрішніх справ України

Володимир ЧЕРНЄЙ, ректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Микола КУЛЕБА, Уповноважений Президента України з прав дитини

Катерина ЛЕВЧЕНКО, Урядовий уповноважений з питань гендерної політики, доктор юридичних наук, професор

Аксана ФІЛІПШИНА, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань дотримання прав дитини та сім'ї

Наїра АВЕТІСЯН, керівник секції захисту дітей Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні

Максим ЦУЦКІРІДЗЕ, заступник Голови Національної поліції України – начальник Головного слідчого управління, доктор юридичних наук

Фабіан ЛЬОВЕНБЕРГ, керівник компоненту верховенства права КМЄС в Україні

Любомир МАРКЕВИЧ, керівник Українсько-канадського Проекту підтримки судової реформи (SJRP)

Ольга КАЛАШНИК, президент громадської організації «Ла Страда-Україна»

Євгенія ІЛЬТЬО, головний консультант секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності

Ігор СВЕТЛІЧНИЙ, член Комітету захисту прав людини Національної асоціації адвокатів України, адвокат

19
червня

Пленарне засідання

10.30 - 10.35

Наїра АВЕТІСЯН, керівник секції захисту дітей Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні

Тема виступу: «Захист дітей від сексуального насильства»

10.35 - 10.45

Милена МАРИНОВА, представник КМЄС в Україні (Болгарія)

Тема виступу: «Допит дітей у спеціально обладнаних кімнатах із використанням відеозаписуючих пристроїв та обмеження кількості допитів дитини, яка стала свідком або потерпілою»

10.45 - 11.00

Вероніка КРИСТКОВА, представник КМЄС в Україні (Чехія)

Тема виступу: «Міжнародні стандарти захисту дітей під час кримінальних проваджень, зокрема досвід директиви ЄС»

11.00 - 11.10

Аксана ФІЛІПШИНА, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань дотримання прав дитини та сім'ї

Тема виступу: «Моніторинг дотримання права на особисту недоторканість та захист від сексуального насильства дитини Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини»

11.10 - 11.15

Артем САМОДІН, завідувач кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Тема виступу: «Розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей»: презентація навчального фільму-трейлера

11.15 - 11.20

Володимир МАРТИНЕНКО, голова Громадської спілки «Центр запобігання та протидії корупції», голова Громадської ради при МВС України, член Колегії МВС України, доктор філософії у галузі знань «Право»

Тема виступу: «Психологічні аспекти злочинів, пов'язаних зі статевим переслідуванням дітей»

11.20 - 11.25

Оксана МЕЛЬНИК, доцент кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Тема виступу: «"Зелена кімната" як дружній простір для роботи з дітьми під час кримінального провадження»

11.25 - 11.30

Ганна ШЕВЧЕНКО, прокурор відділу організації процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях у сфері охорони дитинства та насильства щодо дітей управління організації процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення Департаменту захисту інтересів дітей та протидії насильству Офісу Генерального прокурора

Тема виступу: «Актуальні питання досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи і статевої недоторканості дітей»

11.30 - 11.35

Тетяна ФУЛЕЙ, начальник відділу наукових досліджень проблем судочинства та науково-методичного забезпечення суддівської освіти Національної школи суддів України, кандидат юридичних наук

Тема виступу: «Позитивні зобов'язання держави за статтею 8 ЄКПЛ щодо захисту дітей від сексуального насильства»

11.35 - 11.40

Ігор СВЕТЛІЧНИЙ, член Комітету захисту прав людини Національної асоціації адвокатів України, адвокат

Тема виступу: «Особливості захисту прав неповнолітніх підозрюваних у кримінальному процесі з практики системи безоплатної правової допомоги України»

11.40 - 11.45

Сергій ВИШНЕВСЬКИЙ, завідувач відділення психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Тема виступу: «Особливості роботи психолога з неповнолітніми дітьми з використанням "кризової кімнати", дружньої до дитини»

11.45 - 11.50

Наталія ТЕРЕШКЕВИЧ, головний судовий експерт сектору мистецтвознавчих та психологічних досліджень відділу мистецтвознавчих, психологічних досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності лабораторії досліджень у сфері інформаційних технологій Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

Тема виступу: «Залучення судових експертів-психологів у процес розслідування злочинів проти статевої недоторканості дітей»

11.50 - 11.55

Мargarита ЗІМБОРОВСЬКА, провідний фахівець відділення психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Тема виступу: «Особливості проведення допиту спеціалістом-психологом із неповнолітніми дітьми в "кризовій кімнаті"»

11.55 - 12.00

Яніна КВІТКА, професор кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Тема виступу: «Реагування уповноважених підрозділів Національної поліції на факти жорстокого поводження з дітьми, зокрема домашнього насильства»

12.00 - 12.05

Ольга ДАВИДОВА, доцент кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

Тема виступу: «Використання спеціальних психологічних знань щодо дітей як учасників досудового розслідування»

12.05 - 12.10

Любов ПРОЦИК, науковий співробітник науково-організаційного відділу Державного науково-дослідного інституту МВС України, кандидат психологічних наук

Тема виступу: «Вікові особливості проведення допиту малолітньої та неповнолітньої особи»

12.10 - 12.15

Наталія СТРАТУЛАТ, завідувач кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент

Тема виступу: «Насильство в сім'ї: термінологічні проблеми чинного законодавства»

12.15 - 12.20

Михайло ЩЕРБАКОВСЬКИЙ, завідувач кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Тема виступу: «Проблеми використання висновку спеціаліста під час розслідування кримінальних проступків щодо дітей»

12.20 - 12.25

Сергій ПЕКАРСЬКИЙ, доцент кафедри спеціальних дисциплін та професійної підготовки Донецького юридичного інституту МВС України, кандидат юридичних наук

Тема виступу: «Деякі питання фахової підготовки співробітників кримінальної поліції для роботи з дітьми, які стали жертвами злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості»

12.25 - 12.30

Анна КОЗЛОВА, судовий експерт сектору мистецтвознавчих та психологічних досліджень відділу мистецтвознавчих, психологічних досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності лабораторії досліджень у сфері інформаційних технологій Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

Тема виступу: «Особливості відтворення дитиною перебігу злочину»

12.30 - 12.35

Наталія ПАШКО, аспірантка Харківського національного університету внутрішніх справ

Тема виступу: «Особливості проведення опитування неповнолітніх, які постраждали від сексуального насильства»

12.35 - 12.40

Мирослав ПОПОВИЧ, завідувач криміналістичної лабораторії ім. Ганса Гросса Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича

Тема виступу: «Дитиноцентризм як засада кримінального провадження»

12.40 - 12.45

Тетяна МАТЮШКОВА, доцент кафедри криміналістики та судової експертології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Тема виступу: «Актуальні напрями забезпечення належного відправлення правосуддя у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей»

12.45 - 12.50

Віктор ПЛЕТЕНЕЦЬ, доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Тема виступу: «Організація діяльності правоохоронців за фактами насильства щодо неповнолітніх: стан і шляхи вдосконалення»

12.50 - 12.55

Олексій КОПАН, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

Тема виступу: «Міжнародний досвід захисту прав дітей - жертв злочину під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій»

12.55 - 13.00

Валентина ЛУК'ЯНЕЦЬ, помічник ректора Національної академії внутрішніх справ з гендерних питань, кандидат юридичних наук, доцент

Тема виступу: «Основні положення проєкту рекомендацій Міжнародної науково-практичної конференції "Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення"»

13.00 - 13.30

Підбиття підсумків, обговорення та схвалення проєкту рекомендацій конференції

УЧАСНИКИ

Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення»

Іноземні гості

КМЄС в Україні

Українсько-канадський Проект підтримки судової реформи (SJRP)

Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні

Верховна Рада України

Комітет з питань правоохоронної діяльності

Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

МВС України

Департамент персоналу

Департамент комунікації

Департамент юридичного забезпечення

Департамент організаційно-апаратної роботи

Управління моніторингу дотримання прав людини

Інші державні урядові, правоохоронні організації та інституції

Уповноважений Президента України з прав дитини

Міністерство у справах ветеранів України

Міністерство соціальної політики України

Координаційний центр з надання правової допомоги Міністерства юстиції України

Державна установа «Центр психологічного здоров'я і моніторингу наркотиків та алкоголю
Міністерства охорони здоров'я України»

Управління забезпечення прав дітей та оздоровлення Департаменту реалізації
державної соціальної політики Офісу Генерального прокурора

Управління реалізації європейських стандартів рівності Офісу Генерального прокурора

Директорат розвитку соціальних послуг та захисту прав дітей Офісу Генерального прокурора

Національна асоціація адвокатів України

Судові органи

Верховний Суд

Державна судова адміністрація України

Маловисківський районний суд Кіровоградської області

Громадські, юридичні, видавничі організації

Громадська рада при МВС України

Громадська організація «Ла Страда-Україна»

Національна поліція України

Головне слідче управління

Управління дотримання прав людини

Управління ювенальної превенції Департаменту превентивної діяльності

СУ ГУНП у Вінницькій області

СУ ГУНП у Волинській області

СУ ГУНП в Донецькій області

СУ ГУНП в Закарпатській області

СУ ГУНП в Івано-Франківській області

СУ ГУНП в Кіровоградській області

СУ ГУНП в Луганській області

СУ ГУНП у Львівській області

СУ ГУНП в Полтавській області

СУ ГУНП в Херсонській області

СУ ГУНП в Хмельницькій області

УПД ГУНП у м. Києві

УПД ГУНП у Вінницькій області

УПД ГУНП у Волинській області

УПД ГУНП в Дніпропетровській області

УПД ГУНП в Донецькій області

УПД ГУНП в Житомирській області

УПД ГУНП в Закарпатській області

УПД ГУНП в Запорізькій області

УПД ГУНП в Івано-Франківській області

УПД ГУНП в Київській області

УПД ГУНП в Кіровоградській області

УПД ГУНП у Львівській області

УПД ГУНП в Миколаївській області

УПД ГУНП в Одеській області

УПД ГУНП в Рівненській області

УПД ГУНП в Сумській області

УПД ГУНП в Тернопільській області

УПД ГУНП в Харківській області

УПД ГУНП в Херсонській області

УПД ГУНП в Хмельницькій області

УПД ГУНП в Черкаській області

УПД ГУНП в Чернігівській області

УПД ГУНП в Чернівецькій області

Науково-дослідні установи

Державний науково-дослідний інститут МВС України

Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України

Заклади вищої освіти

Національна школа суддів України

Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

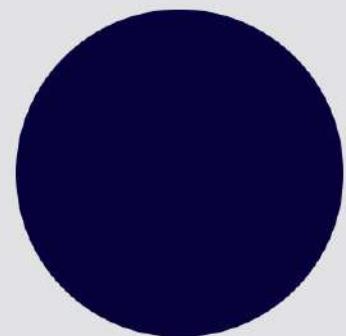
Харківський національний університет внутрішніх справ

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Львівський державний університет внутрішніх справ

Донецький юридичний інститут МВС України

Національна академія внутрішніх справ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення»

(м. Київ, 19 червня 2020 року)

Відповідно до Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція), ратифікованої Україною 20 червня 2012 року, і Керівних принципів Комітету міністрів Ради Європи щодо правосуддя, дружнього до дитини, Україна узгоджує національне законодавство з міжнародними зобов'язаннями.

Про необхідність імплементації міжнародних норм ідеться в Постанові Верховної Ради України «Про стан соціального захисту дітей та невідкладні заходи, спрямовані на захист прав дитини в Україні» (від 17 січня 2020 року № 483-ІХ), яка доручає Уряду розробити й запровадити порядок проведення допиту дитини, що є потерпілою, свідком чи підозрюваною в кримінальному провадженні, зокрема постраждала від сексуального насильства.

Питання вдосконалення процедури опитування, допитів дітей, які є жертвами та свідками злочинів, потребують урегулювання в національному законодавстві.

Для реалізації зазначених положень за результатами обговорення спектру питань досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи й статевої недоторканості дітей учасники Міжнародної науково-практичної конференції рекомендують:

Верховній Раді України:

1. Розглянути можливість та опрацювати внесення змін і доповнень до:

Кримінального кодексу України:

– у ч. 4 ст. 152 та 153 КК України словосполучення «особи, яка не досягла чотирнадцяти років» замінити усталеним кримінально-правовим терміном «малолітньої особи»;

– з огляду на потреби правозастосовної практики та досвід законодавства іноземних країн, доповнити ч. 4 ст. 152 та ч. 4 ст. 153 КК України кваліфікуючими ознаками у вигляді вчинення діянь, передбачених ч. 1 зазначеної норми, одним із батьків щодо своєї дитини чи особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого або піклування про нього, та викласти її в такій редакції: «Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені щодо малолітньої особи незалежно від її добровільної згоди, або одним із батьків щодо своєї дитини, або особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого чи піклування про нього»;

– щоб уникнути проблем під час кваліфікації та забезпечити належну кримінально-правову оцінку вчиненого діяння щодо малолітніх осіб, доповнити зміст ч. 5 ст. 152 та ч. 5 ст. 153 КК України словосполученням «частиною четвертою» та викласти її в такій редакції: «Дії, передбачені частинами першою, другою, третьою або четвертою цієї статті, що спричинили тяжкі наслідки»;

– унормувати санкції частин 4 і 5 ст. 152 КК України, оскільки вони є ідентичними, а наслідки вчиненого діяння, як і ступінь суспільної небезпеки, – різними, що є недопустимим для конструкції однієї норми КК України за наявності в ній кваліфікованого й особливо кваліфікованого складів злочинів;

– примітку до ст. 152 КК України викласти в такій редакції: «У статтях 152–154 КК України згода визнається добровільною, якщо вона є результатом вільного волевиявлення особи, з урахуванням супутніх обставин»;

– у ст. 156 КК України «Розбещення неповнолітніх» назва не цілком відповідає змісту диспозиції ч. 1 та не відповідає змісту диспозиції ч. 2, оскільки в змісті зазначених диспозицій відповідно застосовано звужувальне поняття «особа, яка не досягла шістнадцятирічного віку» і поняття «малолітня особа», а отже, доцільно викласти назву ст. 156 КК України як «Розбещення»;

– у ч. 2 ст. 155 та 156 КК України уніфікувати перелік спеціальних суб'єктів, виклавши його в такій редакції: «...вчинені близькими родичами, або членами сім'ї, або особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого або піклування про нього, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки»;

– посилити санкцію ч. 2 ст. 155 КК України до позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років; у разі вчинення статевих зносин вітчимою, мачухою, опікуном чи піклувальником, особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого або піклування про нього, збільшити строк позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю як додаткового покарання до п'яти років;

Кримінального процесуального кодексу України:

- закріпити обов'язкову участь психолога під час проведення допиту малолітньої або неповнолітньої особи, постраждалої від насильства (ст. 227)(1);
- надати ювенальним поліцейським процесуальні права, передбачені ст. 41, 246 КПК України, з метою проведення ними в установленому порядку негласних слідчих (розшукових) дій;
- доповнити ст. 354 КПК України «Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого» пунктом 6, виклавши його в такій редакції: «Допит дітей, які стали жертвами чи свідками злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості, здійснювати з обов'язковим залученням психолога та використанням засобів відеофіксації. Отримані відеоматеріали використовувати під час проведення необхідних слідчих (розшукових) дій та судового розгляду, без участі дітей. У разі необхідності дитину може бути допитано додатково за участю психолога в зручному для неї приміщенні з використанням відеоконференції»;
- закріпити можливість проведення допиту дитини-свідка й дитини-потерпілого у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості в порядку ст. 225 КПК України дистанційно, не перебуваючи в залі суду;
- запровадити обов'язкову участь адвоката – представника потерпілого в разі вчинення кримінальних правопорушень, де дитина є потерпілою від домашнього чи сексуального насильства;
- закріпити визначення «зелена кімната» як приміщення, що відповідають принципам дружнього до дітей простору, у якому проводять процесуальні дії за участю дітей, що стали свідками та/або жертвами насильства або вчинили насильство, під контролем спеціалістів, які пройшли відповідну підготовку й володіють навичками опитування дітей;

Кабінету Міністрів України:

- визначити перспективні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення запобігання злочинам проти статевої недоторканості дитини й іншим виявам жорстокого поводження з дітьми шляхом внесення змін і доповнень до законів України «Про психіатричну допомогу» (щодо проведення психіатричного огляду в разі наявності підозри на гострий психічний розлад); «Про охорону дитинства» (щодо додаткових вимог до осіб, які постійно контактують з дітьми); «Про захист суспільної моралі» (щодо узгодження термінології та захисту неповнолітніх від впливу продукції сексуального чи порнографічного змісту); «Про освіту» (щодо попередження сексуального розбещення дітей у закладах освіти);
- створити міжвідомчу робочу групу з розроблення проєкту Державної соціальної програми захисту прав дітей – жертв злочину на період до 2025 року з відповідним фінансуванням заходів з державного й місцевих бюджетів, індикаторами вимірювання результатів виконання заходів, чітким розподілом заходів між суб'єктами захисту прав дитини згідно з їхніми повноваженнями та врахуванням вимог національного й міжнародного законодавства;
- запровадити обов'язкове підвищення кваліфікації державних службовців центральних органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування, які працюють з дітьми – жертвами злочину;
- удосконалити канали комунікації, за допомогою яких діти могли б в анонімному режимі повідомляти про факти жорстокого поводження або сексуального насильства, зокрема в закладах освіти;

Міністерству внутрішніх справ і Національній поліції України:

- опрацювати та внести на розгляд в установленому порядку пропозиції щодо внесення змін і доповнень до законодавства з метою:
 - створення Єдиного реєстру осіб, які були засуджені за зґвалтування чи сексуальне насильство щодо малолітньої або неповнолітньої особи (з наданням доступу до такого реєстру керівникам освітніх закладів);
 - запровадження механізму ізоляції дитини від підозрюваної особи в разі вчинення домашнього насильства щодо дитини з метою недопущення впливу на показання дитини;
 - врегулювання порядку відібрання біологічних зразків у дитини, яка є потерпілою, для проведення судово-медичної експертизи;
 - унормування питань призначення судово-медичної експертизи щодо дитини, яка ймовірно стала жертвою сексуального насильства, до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР;
- розробити проєкт Інструкції про надання правової та психологічної допомоги дітям, які є потерпілими в кримінальному правопорушенні чи стали свідками кримінального правопорушення;
- опрацювати й затвердити (на рівні відомчого чи міжвідомчого нормативно-правового акта) порядок діяльності уповноважених підрозділів Національної поліції та інших правоохоронних органів щодо реагування на випадки жорстокого поводження з дітьми, зокрема домашнього насильства, передусім зосередивши увагу на алгоритмі дій, якщо дитина стала жертвою або свідком сексуального насильства;
- розробити проєкт Комплексної цільової програми запобігання правопорушенням проти статевої недоторканості дитини на 2020–2022 роки з огляду на пріоритетні напрями вдосконалення нормативно-правової бази, організаційного й інформаційно-аналітичного забезпечення, форм і методів профілактичної роботи, мінімізацію впливу негативних соціальних процесів на формування морально-психологічного клімату в сім'ї та інших соціальних групах, наукове й освітнє супроводження;

– ужити заходів щодо облаштування в територіальних органах поліції для проведення допитів неповнолітніх потерпілих (дітей) спеціальних приміщень («зелених кімнат»), що мають кольорове оформлення, іграшки й меблі (відповідно до кількості осіб, залучених до проведення допиту), засоби ведення протоколу, відеофіксації, які гарантують якісні звуко- та відеозапис, не привертають увагу й не відволікають допитуваного;

– запровадити практику обов'язкової планової спеціалізації (підвищення кваліфікації) слідчих, уповноважених здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень, учинених неповнолітніми або щодо дітей, з основ дитячої педагогіки та психології;

Верховному Суду:

– узагальнити судову практику, зокрема рішення ЄСПЛ, щодо розгляду справ, пов'язаних з учиненням злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, з метою вдосконалення діяльності органів кримінальної юстиції;

закладам вищої освіти й науково-дослідним установам системи МВС України:

– переглянути підходи до навчання поліцейських основ методики розслідування злочинів проти статевої свободи і недоторканості дітей, виявлення фактів жорстокого поводження, тактики спілкування з дітьми, які постраждали від сексуального насильства, урахувати відповідні положення в навчальних планах підготовки (спеціалізації) та підвищення кваліфікації працівників різних кадрових груп (слідчих і дізнавачів, дільничних офіцерів, співробітників ювенальної превенції, патрульних);

– активізувати проведення правопросвітницьких занять членами юридичних клінік у закладах освіти на тему «Права, обов'язки та відповідальність дітей і неповнолітніх», під час яких доводити інформацію про захист прав дітей у випадках розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи й статевої недоторканості;

– запровадити на базі закладів вищої освіти системи МВС України комунікаційні платформи для обміну науково-навчальною інформацією щодо злочинів проти статевої свободи й недоторканості дітей і дотичних тем;

– опрацювати питання щодо створення робочої групи за участю фахівців (представників) закладів, установ та організацій, діяльність яких спрямовується та координується через МВС України, і громадськості з розроблення пропозицій щодо виявлення та усунення причин й умов, які сприяють учиненню злочинів проти статевої свободи та недоторканості дітей;

– продовжити практику проведення наукових і просвітницьких заходів з актуальних питань запобігання та розслідування злочинів проти статевої свободи й статевої недоторканості дітей на регіональному та міжнародному рівнях за участю фахівців закладів, установ та організацій, діяльність яких спрямовується та координується через МВС України.

Оргкомітет(2)

(1) Довідково: під час проведення слідчих (розшукових) дій за участю малолітньої або неповнолітньої особи забезпечують участь законного представника, педагога або психолога, а за необхідності – лікаря. З огляду на зміст ст. 227 КПК України, законодавець передбачає альтернативний варіант вирішення питання щодо запрошення на допит зазначеної категорії осіб – тобто можна запросити як педагога, так і психолога. Проте у випадку допиту дитини, постраждалої від насильства, передусім якщо під час допиту передбачено використовувати анатомічні ляльки й інші демонстраційні засоби, участь психолога повинна бути не альтернативним, а обов'язковим варіантом. Адже малолітній або неповнолітній має схильність до самонавіювання, фантазування, неправильного сприйняття фактів і подій, у нього недостатньо сформований словниковий запас, він може плутатися у формах, кольорах і розмірах тощо. Його свідчення потребують психологічно обґрунтованої інтерпретації. Знаючи особливості психологічного розвитку дитини певного віку, саме психолог допоможе слідчому надати правильну оцінку показань малолітньої або неповнолітньої особи й оптимально з позицій педагогіки та психології сформулювати питання. Педагога як альтернативний варіант (замість психолога) за таких обставин розглядати не можна.

(2) Відповідальні за збирання та узагальнення пропозицій до проекту рекомендацій – Віктор Корольчук (conferencenavs@gmail.com; тел.: (063) 197 12 49), Валентина Лук'янець (valentyana_ukraine@ukr.net; тел.: (067) 271 71 58).

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми досудового розслідування та судового розгляду злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, шляхи їх вирішення»

